

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — 8 kor. | Negyed évre — — — 2 kor.
Fél évre — — — 4 „ | Egyes szám ára — — — 16 fill.
Nyilttér soronként 30 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Felhívás a magyar társadalomhoz!

A ránk, monarchiánkra és hű német szövetségesünkre erőszakolt titáni harcban eddigelé csupán egy nemzet sietett igaz ügyünk támogatására, egyedül a török császárság volt az, mely hiven évtizedes kipróbált barátságához részt kért magának a küzdelemből s fegyvert fogott oldalunkon a közös ellenség ellen. A török nép így megosztotta velünk Európa nyugalmaért és szabadságáért vívott tusánk veszélyeit és fáradalmait, Törökország bajtársunk, s mi vele egyek, testvérek vagyunk a nagy háboru minden dicsőséges erőfeszítésében. Hisz egy célért és egy ellenség ellen harcolunk egy lélekkel: a mi győzelmünk az ő győzelmük, az ő dicsőségük és szenvedésük a mienk s kiontott vértük is testvérien a mienkkel egyesül a nagy küzdelem e hős napjaiban.

Becsület, tisztelet és szeretet az igaz ügyért helyt álló vitéz török nemzetnek! Ám e rokonszenv és bajtársi együttérzés részünkről ne csak szavakban nyilvánuljon, a velük való egység tettekkel domborodjék ki a háboru minden vonatkozásaiban.

A sebesült török bajtársaink gondozására alakult Vörös Félhold Egyesület testvéri szózáttal fordult hozzánk magyarokhoz. Nemes munkájában, amelyet a Vörös Kereszt mintájára folytat, a mi segítségünket is kéri. E felhívás meleg érzést, testvéri készséget kell, hogy ébresszen a magyar társadalomban. Gondoljunk az ügyünkért, érettünk harcoló és sebesülő távoli török bajtársakra és az irgalom jelképe, a kereszt nevében adakozzunk a Félhold irgalmas céljaira.

A rokonérés hálás szép bizonyítéka lesz ez a magyar társadalom részéről. Adakozzunk! A gyűjtött adományokat mi rendeltetési helyükre a Vörös Félholdhoz juttatjuk.

Budapest 1914. Silvester napján.

A Vörös Félhold támogatására alakult országos bizottság.

Özv. Gr. Károlyi Istvánné s. k. elnök.

Khuen Héderváry Károly elnök.

* * *

Az adományokat városunk pénztára fogadja el, ahonnan azok rendeltetési helyükre fognak juttatni. Az adományokat e lapban nyugtázzuk.

Szászváros, 1915. január hó 25-én.

Polgármester h. Szász Sándor,
v. tanácsos.

A háboru krónikája.

A miniszterelnökség sajtóosztályának a „Szászváros és Vidéke” részére küldött eredeti táviratai.

Berlin, febr. 6. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelenti: A franciáknak az általunk Massigestől északra elfoglalt hadállások ellen megújított támadásai sikertelenek maradtak. Szintugy kudarcot vallott az ellenségnek egy előretörése az Argonnokban is. Keleti hadszíntér: Az oroszok tegnap a keletporoszországi határon, valamint a Visztulától délre arcvonalunknak Humin—Bzuraszakasz része ellen támadtak. Az összes támadásokat visszavertük. Ezer oroszot fogtunk el és hat gépfegyvert zsákmányoltunk. Főleg angol részről, de francia részről is egyre ismételtetik azt az állítást, hogy a németek mintegy, a császár születésnapjának meg-

ünnepléséül nagyobb szabású előretöréseket rendeztek, amelyek mind ránk nézve súlyos vereséggel végződtek; hogy ez az állítás alattomos módon egyszerűen koholt, azt bizonyítják a kérdéses nap eseményeiről szóló hivatalos jelentéseink. Az ilyen harcmódor természetesen nem érintheti a hadur személyét; a német hadvezetőség azonban nem mulaszthatja el, hogy azt teljes szármalosságában az egész világ előtt pellengérré ne állítsa.

Budapest, febr. 6. Az egész kárpáti arcvonalon és Bukovinában tovább folynak a harcok. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában a helyzet változatlan, Lopusznonál az oroszoknak egy éjjeli támadását visszavertük. A déli hadszíntéren a legutóbbi időben semmi lényeges sem történt. Höfer, altábornagy.

Budapest, febr. 7. Hivatalos. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában a helyzet változatlan. A kárpáti arcvonalon heves harcok folynak. Bukovina déli részében csapataink előnyomulása sikerteljes, míg az oroszok teljes visszavonulásban vannak. Tegnap 1200 fogolyról kaptunk jelentést. Nagymennyiségű hadiszert zsákmányoltunk. Délután csapataink a lakosság nagy örömmujongása közben vonultak be Kimpolungba. A déli hadszíntéren nincs változás. Az Adrián derék repülőinknek francia szállítmányok ellen intézett légi támadása jó sikerrel járt. Bombavetésekkel több találatot értek el. Höfer, altábornagy.

Berlin, febr. 7. A nagy főhadiszállás jelenti: Yperntől délkeletre elfoglaltunk egy francia lövészárkot és ez alkalommal két angol géppuskát zsákmányoltunk. Labassée mel-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Éjjel az erdőn...

Erdősélen fekszünk... Sötét az éjszaka...
Lökészen, feszülten figyel a sok baka.
... Csak egy csillag ragyog a borus égbolton,
— Ezt látják tán mostan enyéim is otthon. —
... Mintha Isten szeme tekintene le ránk,
Buzgó fohász fakad mindegyikünk ajkán:
Áldd meg szép hazánkat, s küzdő fegyverünket;
S... lássuk meg mielőbb a szeretteinket!
(Orosz—Lengyel harctér) Várkonyi István, hadnagy.

A nagy művész.

Mit az ihlet legszentebb mámorában
Lángoló aggyal csak alkothatunk,
Letűnt időknék remekeit látva,
Lesujtva valljuk: kontárok vagyunk.

Zajtalan vési márvány-homlokodra
Szived s lelked legmélyebb titkait
S zokogva nézzük, a rózsza színéből
Ecsetjével is tompít valamit.

Ecsetet, vésőt istenkéz vezérel,
Művész nincsen sehol egy folt, hiba...

Gyönyör és bánat száll azon keresztül,
Ecsetje, vésője: a fény, vihar.

Nem zavarjuk, ha csodálva csodáljuk
Utánozhatatlan remekeit,
Egykedvűen farag s majd szint vegyit.

Amit az ember soha el nem érhet,
Egy pillanat és száz remeket szül
S e nagy művész: az idő egyedül.

Kosztolánszky István.

A mi drága katonánk.

Irta: Gyarmati Ferenc.

— Mehet — mondtam a kocsisnak, miután barátommal elhelyezkedtünk a hintóban.

A kocsis a lovak közé csapott s néhány perc múlva magunk mögött hagytuk a várost.

Délutáni 2 óra volt. A csendes hóesésben nesztelenül haladtunk a fehér uton. Körülöttünk hatalmas kiterjedésű hómezők nyújtózkodtak, amelyek most elhagyottak és csendesek. Az út mentén egy megrongált gémes kut merengett a messzeségen. Régi, békés időknék itt maradt emléke. Emlékszem, egyszer, kis diák koromban, egy forró nyári délután, amikor a Maros partján csatangol-

tam, iltam a vízből. És azóta, valahányszor látom, mindég valami szomorú érzés nehezedik a szívemre. Ilyenkor eszembe jutnak azok az évek, amelyeket örökre elvesztettem: az öntudatlan gyermekkor, a színes élet és tiszta vágyak éveit...

... Mig kocsink egyenletes sebességgel futott a vakítóan fehér hómezőkön, mi szigorú következetességgel egyre csak a háborúról beszélgettünk és az az örömteljes sejtés foglalkoztatott, hogy talán nemsokára nekünk is vállunkra akasztják majd a gyönyörű Manlichert. Bármennyire tisztelem és becsülöm az utólérhetetlen Dosztojevskyt, a meleg szívű Turgenyevet, a hatalmas Tolsztojt, a száműzött szociálista Gorkijt és a többi nagy orosz gondolkodót, mégis valahányszor az ők hazájukról esik szó, mindég valami mélyes undor vesz erőt rajtam. Nem a sovénizmus, nem a kulturfőlény érzete ez, hanem azé a társadalmi disztinkcióé, amely közöttünk és az orosz nemzet között, minden tekintetben, áthidalhatatlan választékot alkot.

... Közeledtünk a csendes folyású Maroshoz. A kocsis cigarettára gyujtott — és mi követtük. Olyan füstöt hagytunk magunk mögött, mint egy magányos mozdony a pusztán.

Használjunk hadisegély-postabélyeget!

lett a csatornától délre az ellenség behatolt lövészárkaink egyikébe, ott a harc még folyik. Egyébként tüzérségi harcokon kívül lényeges esemény a hadszínterek egyikén sem fordult elő.

Konstantinápoly, febr. 7. A török főhadiszállás Milli-ügynökség után jelenti: Előcsapatok elérték a Szuez-csatornától keletre fekvő vidékeket és az angolok elővédeit a csatorna irányában visszaűzték. Ez alkalommal Izmailia és Kantara környékén harcok fejlődtek ki, amelyek még tartanak.

Budapest, febr. 8. Hivatalos. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában az általános helyzet nem változott. A Dunajecnél működő nehéz tüzérségünk a célzásra kedvező feltételek mellett eredménnyel lőtte a Tarnów körüli területet és élő célok ellen is láthatólag jó hatást ért el. A Kárpátokban tegnap is mindenütt harcoltak. Bukovinában további előnyomulásunk során hadoszlopaink a Szucsava felső völgyébe jutottak és 400 embert elfogtak. Höfer, altábornagy.

Berlin, febr. 9. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelenti: Nincs lényeges jelenteni való. Keleti hadszíntér: A kelet-poroszországi határon ismét néhány kisebb helyi sikert értünk el. Különben a helyzet változatlan.

Konstantinápoly, febr. 9. A török főhadiszállás a következőket közli: Az Egyiptom ellen operáló hadsereg előőrse sikeres felderítő utat tett a sivatagon át és az előretolt angol őrsöket a csatorna felé szorította vissza. Egyes gyalogos csapatoknak Tossam és Serpium között sikerült a csatornán is átkelni. Az angol cirkálók és páncélvonatok tüzelése ellenére csapataink egész napon át foglalkoztatták az ellenséget és teljesen sikerült kifürkészni annak védekezési módját. Egy angol cirkáló a tüzérség tüzelése folytán súlyosan megsérült. Előcsapatok fentartják majd az összeköttetést az ellenséggel és mindaddig, míg főhaderőnk offenzívába mehet át, a csatorna keleti partján felderítő szolgálatot fognak végezni.

Budapest, febr. 10. Hivatalos. Lengyelországban és Nyugat-Galiciában az általános helyzet nem változott, a Kárpátokban a harcok tovább folynak. Bukovinát egészen a

Szucsava folyóig megtisztítottuk az ellenségtől, amely némely helyen menekülésszerűen visszavonult. A lakosság előrenyomuló csapatainkat leirhatatlan örömmel üdvözli. Höfer.

Berlin, febr. 10. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelenti: Csapatainknak az Argonnokban, a Vogézek nyugati lejtőjén, Ban-de-Saptnál és a hirtzbachi erdőben elért kisebb sikerein kívül nincs jelentenivaló. Keleti hadszíntér: A kelet-poroszországi határon folyó egyes külön ütközetek itt-ott nagyobbterjedelmű harcokká fejlődnek ki. Lefolyásuk mindenütt normális. Lengyelországban a Visztulától jobbra és balra változás nem állott be.

Budapest, febr. 11. Hivatalos. Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában, tüzérségi harcoktól eltekintve, semmi sem történt. A kárpáti harcvonalon, az uzsoki-szorostól nyugatra eső szakaszban az orosz támadásokat és egyes részleges előretöréseket az ellenség nagy veszteségei mellett visszautasítottuk. Erdős helységeiben és Bukovinában ismét előrehaladtunk, több száz oroszot elfogtunk és gépfegyvereket zsákmányoltunk. Höfer, altábornagy.

Berlin, febr. 11. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelenti: Az Argonnokban egy támadásunkkal tért nyertünk. Az ellenség 6 tisztje, 307 főnyi legénysége, 2 géppuskája és 6 kisebb ágyuja maradt kezünkben. A közép és déli Vogézekben is volt néhány kisebb sikerünk. Keleti hadszíntér: A kelet-poroszországi határon tegnap is reánk nézve mindvégig kedvező eredménnyel folytatók a harcok, noha magas hó akadályozta csapataink mozdulatait. Az ellenséggel való összetűzés eredményei még nem tekinthetők tisztán. Lengyelországi hadszíntéren, a Visztulától jobbra, Sierpstól északnyugatra, egy előretörésünk, amellyel az ellenséget mindenütt, ahol találtuk, visszazoritottuk, néhány száz foglyot szerzett nekünk. Visztulától balra különös események nem fordultak elő.

Legujabb táviratok.

Budapest, febr. 12. A nagy főhadiszállás jelenti: Orosz-Lengyelországban és Nyugat-Galiciában a helyzet nem változott. Kárpáti harcvonalon a harc mindenütt tovább folyik.

Néhány perc múlva elértük a Maros partját. A komp már várt reánk. A révész, egy 45—50 év körüli, jól táplált ember, hangosan köszöntött s miután utnak eresztette a kissé megrongált kompot, élénk érdeklődéssel tudakozódott a háború eseményei iránt. Megnyugtattuk, hogy a helyzet minden tekintetben kielégítő és reményteljes.

Elértük a tulsó partot. Kocsink hangtalanul haladt egy pusztai erdő szélén, amelynek behavazott fái néhány varju károgott. A sűrű pelyhekben hulló havat minduntalan arcunkba csapta a hideg szél, amely honatlanul kóborolt a fehér természetben.

Messzire előtűnt, ott, ahol a kanyargó utat elnyelte a csipkés hófüggöny, egy sötét vonal mozgott a hóban. Bármennyire megérőltettük a szemünket, nem tudtuk fölismerni, mi lehet.

— Hajtson valamivel gyorsabban — mondtam a kocsisnak.

Prüszkölve vágattak velünk a lovak és csakhamar utólértük a messzeség titkát. Egy sebesült katona bicegett a faluja felé. Megállítottam a kocsit és felvettem a sápadt katonát.

Huszonöt év körüli fiatalember volt. A kezében egy kis csomagot szorongatott és gyűrött ruháján meglátszott a háború nyoma. Sápadt arcán ott ült a szenvedés, de szemei-

ben még mindig fénylett az elszántság határt nem ismerő ereje. Széles hátára vastag barna sávokat festett a nehéz bonyu és mellén ott diszlett a szép vitézségi érem, amelyet boldog mosollyal mutatott nekünk. Szavaiban valami különös hangsúly volt, amit megható elismeréssel hallgattunk. Gyönyörű dolgokat beszélt el arról az önfeláldozó, lelkes magatartásról, amellyel a mi katonáink támadják az ellenséget. Egy-egy epizódot, keresetlen közvetlenséggel, oly szívrehatóan irt le, hogy észre sem vettük, amint a szemünk megnedvedett.

— Nehéz, borzalmas ütközeteiken estünk keresztül — mondja szerény hangon — de azért soha meg nem adtuk magunkat. A mi katonáink ezt a szót, hogy „megadás“, a maguk részéről, nem ismerik. Küzdünk az utolsó csepp vérig és ha kell meghalunk mindannyian, de le nem tesszük a fegyvert.

Majd felvillanó tekintettel és határozott, szilárd hangon hozzátette:

— És ezért fogunk mi győzni.

Elhallgattunk. A katona félreapta fején az összegyűrt sapkát és énekelni kezdett. Könnyes szemekkel hallgattuk a gyönyörű éneket s míg kocsink csendesen haladt a fehér uton, lelkünk testvéri szeretettel ölelte át a mi drága katonánkat.

Szövetségesek támadása az ellenség elkeseredett ellenállása és minden irányból összevont erősítései harcbevételére dacára lépésről-lépésre tért hódít. Bukovinában a hadműveleteink kedvezően haladnak előre. A hegység völgyein át előre nyomuló hadoszlopaink nap-nap után nehéz harcokban vivják vissza a hazai földet. Sereth vonalat elértük. Höfer, altábornagy.

Berlin, febr. 12. A nagy főhadiszállás a nyugati hadszíntérről jelenti: A tengerparton hosszabb szünet után tegnap ismét ellenséges hajók jelentek meg. Az ellenséges repülő Ostende felett bombákat dobtak le, amelyek hadikárt nem okoztak. Az arcvonalt többi részén tüzérségi harcok voltak. Különösen sok löszert használt fel az ellenség Champagnei hadállásaink ellen, azonban említésre méltó eredményt ezzel sehol sem ért el. Souain mellett gyalogos támadást is megkíséreltek, ezt azonban visszautasítottuk és mintegy 120 embert foglyul ejtettünk. Az Argonnokban elfogott franciák tegnap jelentett száma 1 tiszttel és 119 emberrel gyarapodott. Verduntól északnyugatra több ellenséges lövészárkot elfoglaltunk. Az ezzel szemben a franciák részéről megkísérelt ellentámadást, melynél genfi lobogót hordottak a csapatok előtt, az ellenségnek nagy veszteséget okozva, visszautasítottuk. Verdun várára a német repülők 100 bombát dobtak. A Vogézekben, Huderkopfen sikerült a franciáknak az állásaink előtt egy kisebb előárkot megszállni. Keleti hadszíntér: A császár öfelsége kelet-poroszországi harctere érkezett. Ottani hadműveletek az oroszokat a mazuri tavaktól keletre fekvő állásaik gyors feladására kényszerítették. Egyes helyeken a harc még tart. Eddig körülbelül 26000 oroszot fogtunk el, több mint 20 ágyut és 30 gépfegyvert zsákmányoltunk. Kezünkbe jutott hadiszer mennyiségét azonban ma még megközelítőleg sem lehet áttekinteni. Lengyelországban, Visztulától jobbra a német csapatok folytatták tegnap bejelentett offenzívát. Elfoglalták Sierps városát és megint pár száz embert fogtak el. Lengyelországi hadszíntéren, a Visztulától balra nincs változás.

Felhívás.

Február közepén vagyunk és tisztelt előfizetőink igen tekintélyes része az előfizetési díjakat még nem küldötte be, sőt sokan még a múlt évről is hátralékban vannak. Tisztelettel felkérjük az illetőket, méltóztassanak az esedékes díjakat beküldeni, mert ellenkező esetben nagy sajnálatunkra, kénytelenek leszünk a lap küldését be-
szüntetni. **A kiadóhivatal.**

NAPI HIREK.

Levél a harcból.

Aki elfelejtett hinni, imádkozni
A harctérré jöjjön, itt meg fog tanulni
Az istentagadó, elvetemült pogány
Buzgó imát rebeg vonagló ajakán:
Ha villanni látja az ágyucső tűzét
Mely a gyilkos halált röpi szerte szét.
Nincs a földnek olyan makacs tanítványa
Aki ágyutűzben szeliddé ne válna.
Soha nem képzeltem ily szigorú tanárt,
Mint itt egy kollégám, neve: Orosz Gránát.
Jaj szegénynek, aki közelébe kerül
Jó Istent imádott, ha épen menekül.
Tán jó kollégáját fedezte fel bennem
Hogy én áldozata még eddig nem lettem.

(Orosz harctér 1915. jan. 28.) *Dr. Thury Zsigmond.*

— **A trónörökös-pár családi öröme.** Bécsből jelentik: Zita királyi hercegasszony, a trónörökös felesége február 8-án éjjel tizenegy órakor a schönbrunni kastélyban egészséges és erőteljes fiugyermeknek adott életet. A hercegasszony állapotta a körülményeknek megfelelő. A trónörökös-párnak ez már a harmadik gyermeke, az első, Ferenc József Ottó királyi herceg 1912. november 20-ikán, a második, Adelaide királyi hercegnő 1914. január 3-ikán született. Az új szülött keresztapja Miksa királyi herceg lett.

— **Honvédelmi miniszterek kitüntetése.** A király Georgi Landwehr miniszternek és báró Hazai Samu gyalogsági tábornok, magyar honvédelmi miniszternek az első osztályu katonai érdem-rendet adományozta a hadi ékítménnyel.

— **Kitüntetés.** Kiss Mózes marosnémeti ref. lelkész fia Kiss Sándor 51. gyalogezredbeli főhadnagy, aki a dévai főreált végezte, a hadsereg főparancsnokától dicsérő okirattal, öfelségétől pedig a Signum Laudis jelvényvel lett kitüntetve.

— **Előléptetés.** A király Andersen József, Dóczy Imre, Károlyi József, Kovács Zoltán, Dénes Károly, dr. Székely József, Szabó Imre, Seiler Ármin és Bottyán József népfelkelő hadnagyokat főhadnagyokká léptette elő.

— **Háziezredünk — Bécsben.** A 64-ik gyalogezred — háziezredünk — Wienbe helyezte át székhelyét. Helyébe a 71-ik gyalogezred lett áthelyezve.

— **Adakozzunk a „Vörös-Kereszt” egylet részére.**

— **A téli háboru borzalmai ellen katonáinknak prémre van szükségük.** Akinek van, küldje e címre: Hadsegélyző hivatal, Budapest, Váci-utca 38. sz. A posta ingyen szállítja.

— **Vármegyei közgyűlés.** E hó 25-ére Mara László főispán rendkívüli közgyűlést hívott össze. A közgyűlés tárgysorozatának főbb pontjai: A Belügyminiszter urnak 600—915. számú körrendelete a központi választmány újjalakítása tárgyában. A Pénzügyminiszter urnak 149658—914. számú körrendelete a jövedelmi adó felszólamlási bizottságának 1915. évre való megalakítása tárgyában. A tárgysorozat többi pontjai a társhatóságok átiratai, keblbi és községi ügyek.

— **Egy hős halála.** Page János, aki a 82-ik gyalogezred egyik oroszok elleni ütközetében mint szakaszparancsnok kitüntette magát, amiért az ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve, az orosz-lengyelországi Novorodomszkban a harctéren szerzett tüfusz következtében m. hó 24-én meghalt. A temetést Horváth József ref. táborigyelész végezte, aki az ifju hős halálát és temetésének lefolyását édes anyjával, dr. Moldován Sylviusné sz. Gyárfás Eteka urnővel egy megvárható levélben tudatta. A sors tragikuma, hogy éppen azon a napon hunyt el az ifju hős, amely napon lapunkban a kitüntetéséről szóló hír megjelent. Nyugodjék csendesen! A szülőket pedig vigasztalja az a tudat, hogy a hazáért elhunyt fiuk emléke fölött a hősök örök glóriája fog fényeskedni.

— **Előléptetett népfelkelő tisztek.** Öfelsége a m. kir. 23. népfelkelő ezredben Herqui József vajdahunyadi m. kir. vasgyári ellenőrt és Rotter Ferenc kaláni főraktárost főhadnagyokká nevezte ki.

— **A Vörös-Kereszt Egyesület javára özv. Barcsay Kálmánné és Mara Lászlóné ö méltósága védnöksége alatt Déván rendezendő jótékony-célú előadás műsora a következő: 1. Wagner: Tannhäuser, Schneider József főreálisk. tanár**

vezetése alatt előadja a tanítóképző és a főreáliskola egyesített zenekara. 2. Kiss Menyhért: A cenztochói legenda. Szavalja: Kiss Erzsébet okl. tanítónő. 3. Liszt Ferenc: Magyar rapszodia. VIII. Zongora: Göllner Károly VII. oszt. tanuló. 4. Férfikar. Német Sándor tanító képzőint. tanár vezetése alatt éneklí a tanító képző férfikara. 5. Ronberg C.: Gyermekek szimfónia. Előadja Boda Gyula főreálisk. tanár vezetése alatt a polg. leányiskola és főreáliskola kisebb növendékei. 6. Dalok. Zongora kísérete mellett éneklí Bartha Bunci tanítónő. 6. Hős diákok. A dévai főreáliskola számára írta: Pakots József. Játék 3 felvonásban. Játsszák a főreáliskola tanulói. 8. Wacht am Rhein. Ének és zene, előadják a polgári leányiskola, tanítóképző és főreáliskola növendékei. Karnagy: Szabó Endre tanítóképzőint. tanár. E szám alatt: A Vörös-Kereszt apoteozisa. Nagyszabású előkép 60 résztvevővel. 9. Sorshuzás. A felajánlott tárgyak kisorsolása. Már itt közli a rendezőség, hogy külön meghívókat nem bocsát ki, csak a falragaszok és az estén kiosztandó műsor ad részletes tájékoztatót. A hangverseny február 20-án lesz és pont fél nyolc órakor kezdődik.

— **Házasság.** Reisenhoffer Lajos, városi mérnök, tart. honvéd zászlós január 23-án tartotta esküvőjét Wachter József vajdahunyadi lapkiadó-nyomdatulajdonos kedves leányával, Dorával. Gratulálunk!

— **Mindennel és mindenben takarékoskodjunk, mert nem tudhatjuk, hogy a háboru meddig tart s mennyire veszi igénybe meglévő készleteinket!**

— **Az ország, ahol nincs szesz.** Izlandon most lépet életbe az 1912-ben hozott törvény, mely szerint a szigeten a szesz italok árusítása tilos. A bevittelt rögtön megszüntették a törvény életbelépése pillanatában. A felhozott készletek eladására január elsejét tűzték ki határidőül. A szesz italokat hamarosan el is adták, csak Reykja wikban maradt egy nagy kereskedőnek néhány üveg pezsgője ezt a néhány palackot december 31-én árvezték el. Ezzel azután eltűnt Izland szigetén a kereskedelemről az utolsó szesz ital. Szilveszter estéjen a mérsékletességi egyesület istentiszteletet tartott a reykja wiki domban, újév napján pedig Björnson tisztiorvos ünnepi beszédet mondott a szesztől megszabadított Izland dicsőítésére.

— **Táborigyelzőlapok kizárólag csakis a hadbavonultakhoz s azoktól eredő levelezésekhez használhatók díjmentes levelezésre.** Amennyiben egyéb magán levelezésre is használtnak díjmentesen, jövedéki kihágást képez és 2 korona 5 fillér bírságot von maga után. Táborigyelzőlapok magán ipari utoni valógyártása és forgalomba hozatala tilos. Ily táborigyelzőlapok gyártása és forgalomba hozatala büntető törvény szerinti megtoroltatik s a feladásra kerülők elkoboztatnak.

— **Megdrágult a gyufa.** Egy doboz gyufa ára 2 fillérről 3 fillerre, a 2 filléres papírszopóka 4 fillerre emelkedett. Még a cérna is megdrágult és is így tovább minden... Vajjon hol a határ!?

— **Állami óvoda — Tordoson.** Tudvalevő dolog, hogy Tordoson állami óvoda felállítására kéretett. Ehez azonban a község 3%-os adó-hozzájárulása volt szükséges. A községi képviselőtestület Rosu János körjegyző pártoló előadása alapján a 3%-os hozzájárulást egyhangulag megszavazta. Így aztán nem sokára az állami óvoda Tordoson is felállítatik, amely körülmény a háboru miatt fokozottabb mértékben teljesítendő mezei munkálatokkal

elfoglalt lakosságnak nagy előnyöket fog nyújtani. A munka ideje alatt az apró gyermekek biztos felügyelet alatt lesznek.

— **Hősi halált halt tanítók.** A Nemzeti Iskola című tanügyi újság eddig 129 hősi halált halt tanító nevét közölte olvasóival. Legutóbbi számában ismét 13 halott, 176 sebesült és 18 hadifogoly tanító nevét közli. Érdekes az az adatgyűjtése, amelyet a Nemzeti Iskola eddig csinált arról, hogy miként foglalkoztatja a háboru a tanítókat. Az adatgyűjtés eddigi eredménye a következő: Hadbavunult 6172 tanító, meghalt 129, megsebesült 279. Hadikölcsönt jegyeztek 2,105.860 K értékben, a tanítás 1228 helyen szünetel a háboru miatt, a katonák karácsonyfájára 300.000 K-át gyűjtötték, a hadbavonultak s azok családjai támogatására az iskolák részéről meghaladja az egymillió koronát.

— **Csőd.** A Zsilvölgyi Ipar- és Kereskedelmi Bank, amely már 2 évi válsággal küzd, fizetéseinek tovább nem tudván eleget tenni, csődbe jutott. A dévai kir. törvényszék az igazgatóság kérésére rendelte el a csődöt. Tömeggondnokká dr. László Lázár dévai ügyvédet nevezte ki.

— **Járvány.** Piskitelepen kanyaró járvány miatt az összes iskolák és óvodák bizonytalan időre szünetelnek.

— **Nyilvános köszönet.** Egy magát megnevezni nem akaró jótékony szívű egyén 2 K-át küldött be szerkesztőségünkhöz, hogy azt a helybeli sebesültek javára fordítsuk. A pénzt a helybeli Vöröskereszt-egylet pénztárába nyugta ellenében beszolgáltattuk.

— **Nem kell többé igazolvány a Brassó—Budapesti vonalon.** A belügyminiszter értesítette az érdekelt hatóságokat, hogy az elrendelt igazolvány-kényszert a Szeged—Makó—Aradi vonalon f. hó 2-ával, a Szolnok—Püspökladány—Békéscsaba—Arad—Tövisi, valamint a Békéscsaba—Nagyvárad vonalon a f. hó 3-áról 4-ére hajló éjjélkor megszüntette.

— **A nemesség adományozása tiszteknek.** Azok a tisztek, akik az ellenség előtt kiváló magatartást tanúsítottak és 30 évig megszakítás nélkül teljesítettek szolgálatot, a nemesi rangot díjmentesen elnyerhetik. Ha a folyamodó elesnék a harctéren, de megfelelt a nemesség elnyeréséhez kívánt feltételeknek, úgy az özvegy, illetőleg törvényes leszármazója, ha érdemes rá, megkapja a nemességet.

— **Ujabb rendelet a hadsegély dolgában.** Teleszki János pénzügyminiszter a hadsegély kifizetése ügyében újabb rendeletet adott ki. Eszerint a hadsegélyt élvezők elvesztik azt, ha munkakerülést lehet rájuk bizonyítani. Azok is elvesztik a segélyt, akik gyermekeik gondozása körül mulasztásokat követnek el.

— **A farsang három utolsó napján febr. 14, 15 és 16-án délután 5 órakor a szászvárosi róm. kath. templomban engesztelő és megkérlelő istentisztelet lesz. Hamvazó szerdán febr. 17-én délelőtt 9 órakor lesz a hamvazási szertartás és szentmise. A nagyböjt folyamán a böjti szentbeszéd minden vasárnap délután 5 órakor lesznek megtartva, míg a szentkeresztuti ájtatosság első harangszókor, vagyis 4 órakor veszi kezdetét.**

— **Az ellenség fegyvereit és felszerelését tilos kiállítani.** A belügyminiszternek tudomására jutott, hogy egyes kereskedők kirakataikban az ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket kiállították. A miniszter a múlt év végén kelt leiratában felhívta a vármegyei alispánjait és a városok polgármestereit, hogy ezeket a tárgyakat sem a kirakatokban kiállítani, sem pedig egyébként forgalomba hozni nem szabad, hanem azokat a legközelebbi katonai parancsnoksághoz, vagy közigazgatási hatósághoz kell beszolgáltatni.

— A „Libertatea“ helybeli román lap további megjelenését beszüntette. Ezen körülményt a lap előfizetőivel és olvasóival azon megjegyzéssel tudatták, hogy az új sajtótörvény értelmében a kiadónak és felelős szerkesztőnek megszakitás nélkül az országban kell laknia, s mivel Motza János lelkész, aki a lapnak kiadója és szerkesztője, jelenleg külföldön van s helyettest nem hagyott maga után — a törvénynek eleget téve — a lap megjelenését határozatlan időre megszüntetik. A körlevél szerint a szerkesztő jelenleg Bukarestben időzik, ahol egészségének helyreállítását odavaló orvosok végzik.

— **Lámpát a vasúthoz vezető utra!** Többször megírtuk már, hogy a várostól messze fekvő vasúti állomástól bevezető uton, ösvényen, ha beáll a sötétség, veszedelmes járni még az utat ismerő egyéneknek is. Az egészen idegen ugyancsak káromkodhatik a koromsötétségben, amíg betalál kincses városunkba. De nemcsak a gyalogosnak, (akinek elég sáros az odavezető „gyalogjárója“), hanem a kocsinak is szüksége van világságra. A város nem halna bele abba a 4—5 lámpába, amivel jelezni tudná éjjel az utat az állomhoz. Közbiztonság tekintetében is üdvös dolog volna ez! Vajdahunyadon, Hát-szegen (ahol szintén messze van az állomás) megtudták ezt csinálni, sőt még aszfalt járdát is készítettek az állomásig, miért maradnánk mi hátul e téren is!?

— **A vajdahunyadi polgári olvasóegylet** múlt hó 31-én tartotta évi rendes közgyűlését a tagok élénk részvétele mellett. A közgyűlés a tisztújítást is megejtette, mely szerint elnök Cseh László földbirtokos, alelnök Buczek József főfelügyelő gyárfőnök, igazgató dr. Bágya Iván főszolgabíró, jegyző Papp György városi pénztári ellenőr, gazda Wachter József nyomdatulajdonos, pénztárnok Kaun Lipót városi pénztáros, könyvtáros Góla Sándr városi iktató, ügyész dr. Strauss Árpád ügyvéd lett. Választmányi tagok lettek: P. Béres Gaudenc zárdafőnök, Boythor Ferenc felügyelő számosztályfőnök, Buda Béla földbirtokos, dr. Büchler Mór nyug. vasgyári főorvos, Erdős Kálmán nyug. honvédőrnagy, Ferenczy József gyógyszerész, Koncza Kálmán városi tanácsnok, Kovács Sándor ref. lelkész, Licker Viktor kereskedő, Obholczer Béla felügyelő, h. gyárfőnök, dr. Reisz Béla ügyvéd, Sárkány Balázs vezető kir. járásbíró.

— **Hadikölcsön-kötvény.** Az államnyomda a napokban készült el a hadikölcsön-kötvények nyomásával. A pénzügyminisztérium a történelmi jelentőségű értékpapirosok megtervezésével Szirontai-Lhotka István iparművész bízta meg. Az okmányokon Hadur alakja látható a békét váró Hungáriával: „Háborút a békeért“ felirással, továbbá a hármasként felett elhaladó Hadak utja. Színek és csoportosítások szerint változtatva, öt különböző összeállításban készítették az értékpapirokat úgy, hogy már messziről meg lehet különböztetni, melyik milyen jegyzésnek felel meg. Március közepéig az összes kötvényeket kiadják.

— **Nincs jég.** A vendéglősök, korcsmárosok, mészárosok aggodalmas arccal nézik a telet, amely nem képes számukra jeget termelni. A nyár ebbeli szükséglete nagy. Igazán időszerű, hogy az érdekelt urak egy Szászvároson létesítendő jéggyár alapításának eszméjével megbarátkozzanak. Most, mikor a háboru okozta járványos betegségek is nagy óvatosságra intenek, igazán helyén való volna egy jéggyár felállítása, amely egy e célra készített tiszta és iható vizü kutból állítaná elő a jeget. Az érdekelteket felhívjuk ez irányú tevékenységre.

— **Hirdetmény.** 1914. évi aug. hó 15-én a lakók bejelentésének pontos teljesítésére nézve a városi közönségét a szigorú következményekre való figyelmeztetés mellett hirdetmény útján felhívtam volt. Minthogy ennek dacára sűrűn fordulnak elő esetek, hogy a szállodákban, valamint magán szálláson megszállt egyének bejelentve nem lesznek, figyelmeztetem tehát midazokat, akik a bejelentés eszközésére kötelezettek, tehát háztulajdonosokat, szállásadókat, szállásokat, hogy a náluk megszálló egyéneket (lakók, vendégek, rokonok stb. a megszállás után 24 óra alatt a rendőrkapitányi hivatalban feltétlenül bejelentésük, mivel a mulasztók az 1912. évi LIII. t.-c. 6. §-a alapján 600 koronáig terjedő pénzbüntetésen kívül 2 hónapig terjedő elzárással is fognak büntettetni. Szászváros, 1915. évi február 6-án. Pap András s. k., h. rendőrkapitány.

— **A kutyáknak hadiszolgálatra való alkalmazása** a múlt század vége felé vette kezdetét. Ez alkalmazások többé-kevésbé váltak be. Az orosz-japán háborúban a japánok kutyákat használtak arra, hogy a lövőárkokban lévő katonáknak a municiót hordják, illetőleg, akiknél kifogyott, pótolják. Várerődítések körül őrszolgálatot is teljesítenek kutyák. Leginkább beváltak a kutyák a Vöröskereszt szolgálatában, mert valóban áldásos, nem eléggé megbecsülhető szolgálatot tesznek azzal, hogy az elszórt sebesülteket felkutadják. A belgák kutyákkal vontatták a gépfegyvereket. Statisztikai adatok szerint a német hadsereg első sorban egészségügyi szolgálatokra, de részben őrzéskoroknál és őrzésre hozzávetőleg 6000 kutyát alkalmaz.

NYILTTÉR.)*

Nyílt levél

a szászvárosi városi Tanácshoz!

A városnak van egy villanyfejlesztő-telepe, mely nem annyira villanyt, mint mérgeledést és boszantást fejleszt.

Mióta ezen villanytelep városi kezelésben van, mintha megvolna átkozva, pláne amióta Fleischer okleveles mérnök ur annak önkényes potentája. A városi polgárok még azt a percet is megátkozták, mikor a villany ideája megvillant agyukban. Ökegyelmessége Fleischer villany-potentá ur úgy viselkedik, mintha

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

az egész villanyvállalat az ő kizárólagos tulajdona lenne, nem pedig a városé, mintha a városi polgárok csak az ő kegye folytán juthatnának villanyvilágításhoz és végül mintha a városi polgárság volna az ő kegyes jóindulatára rászorulva, nem pedig Fleischer okl. mérnök ur lenne a város tulajdonát képező vállalat egyszerű alkalmazottja.

Ezek után kérdem a tekintetes szászvárosi városi tanácsot, vajjon tudomással bir-e Fleischer mérnök urnak a vállalat üzleti érdekével semmiképpen össze nem egyeztethető önkényes viselkedéséről.

Ha igen, hajlandó-e a tek. városi tanács odahatni, hogy Fleischer mérnök ur a jövőben a városi polgárság drága filléreiből fenn tartott vállalat érdekeit tartsa szem előtt és azoknak szigorúan alárendelje személyes érzelmeit és privát szeszélyeit.

Ha ellenben nincs tudomása a tek. városi tanácsnak róla, szívesen szolgállok egy szekérré való panasszal.

Tisztelettel:
Róna Jenő
fényképész.

Meghívó.

A Piskii Takarékpénztár Részvénytársaság részvényesei 1914. évi február hó 28-án d. u. 4 órakor, vagy ha elegendő részvényes meg nem jelennek, március hó 7-én d. u. 4 órakor, az intézet helyiségében tartandó

V. évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívhatnak.

A „Piskii Takarékpénztár Részvénytársaság“ igazgatósága.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó. Jegyző és jegyzőkönyv hitelesítők megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság évi jelentése, mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztására vonatkozó javaslat és felmentvény megadása.
3. Indítványok tárgyalása.

Az igazgatóság évi jelentése, valamint az 1914. évről szóló mérleg és zárszámadások a közgyűlés előtt 8 napon át a hivatalos helyiségben megtekinthetők.

Nussbaum Manó

Szászváros - - - Fötér

Ajánlja
dúsan
felszerelt

cipő

raktárát

104 4—

Nagy választék gyermekecipőkben

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland-cementet ajánl olcsó áron a

Portland-Cementgyár, Kugler és Társai

Brassóban. Itt helyben kapható M. G. Zobel cégnél.